

Карпюк Ф.В.

старший викладач,

Ужгородський національний університет

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Особливості сучасного глобалізованого суспільства з його швидким розвитком новітніх технологій та неминучими перетвореннями у всіх сферах соціально-економічного, політичного і культурного життя, зумовлюють необхідність підготовки фахівців, які відповідають новим вимогам [1; 2; 4]. Прикладна лінгвістика – це спеціальність, орієнтована на вирішення практичних завдань не лише в мовознавстві та перекладознавстві, але й у галузі інформаційних технологій. Такі фахівці повинні мати глибокі знання з перекладознавства та лінгвістики, бути кваліфікованими у сфері комп'ютерної обробки текстів, використанні інформаційно-пошукових і довідкових систем, забезпеченні ефективної комунікації з громадськістю, а також бути наділеними критичним мисленням, гнучкістю у прийнятті рішень та здатністю до адаптації [3]. Зважаючи на необхідність підготовки компетентних фахівців з широкими всебічними знаннями та вміннями із різногалузевих сфер, увага викладачів іноземної мови все більше зміщується в бік формування не тільки загальних компетентностей, а й розвитку спеціальних компетентностей майбутніх прикладних лінгвістів, зосереджуючись на розвитку вмінь креативного мислення та творчому підході до вирішення завдань. Таким чином, необхідність розвитку креативності в освітньому процесі набуває все більшого значення, неминуче призводячи до необхідності впровадження нових методик та технологій викладання.

Зі зміною вектора спрямування під час підготовки майбутніх фахівців, з'являються й нові підходи до викладання, що полягають у використанні інтерактивних методів, що сприяють формуванню у студентів навичок креативного мислення на заняттях. Розглянемо деякі з методів, що належать до групи креативних методів навчання.

Метод «мозкової атаки» («*brainstorming*») – це техніка генерування ідей, вперше запропонована американським менеджером реклами Алексом Осборном, що передбачає активну групову дискусію для пошуку рішень певної проблеми через представлення великої кількості ідей за короткий проміжок часу. Учасники вільно висловлюють свої думки без оцінки чи критики, що сприяє максимальному виведенню ідей, навіть найбільш незвичних, та їх подальшому розвитку. Метод «*brainstorming*» допомагає розширити горизонти мислення та знайти нестандартні рішення. Під час занять з англійської мови метод «мозкової атаки» є надзвичайно ефективним для вивчення нової лексики, а також може бути застосований у різних навчальних ситуаціях, зокрема під час вивчення тем «Різні типи характерів. The British and the English Character», «The American Character», «The Ukrainian Character», де його можна використати на початковому етапі, залучивши всіх студентів до виконання завдання під час створення стереотипного образу британця (американця, або українця) з подальшими етапами у формі гри, або проекту, спрямованими на подолання стереотипів щодо британського чи українського характеру.

Ефективним інструментом для розвитку мовленнєвих навичок є метод *альтернативної історії*, що виводить студентів за межі стандартних фактів і дозволяє їм уявити, як могли б розвиватися події, якби певні факти або рішення були іншими. Метод заохочує студентів активно використовувати умовні конструкції, поглиблюючи їхні знання граматики (Second Conditional, Third Conditional, Mixed Conditionals) та лексики, а також заохочує студентів мислити креативно, активно використовувати свою творчу уяву. Його можна застосувати до широкого кола ситуацій при вивченні таких тем, як Навколишнє середовище, Наука, Майбутнє технологій, Спорт та розваги, Культура та мистецтво, та ін. Наприклад: якби людство не почало використовувати пластик, як би змінилася наша планета? "If people hadn't started using plastic, ..."; якби Ейнштейн не розвинув теорію відносності, як би це змінило розвиток науки в 20 столітті? Поясніть, які інші вчені могли б зробити подібні відкриття. "If Einstein hadn't developed the theory of relativity, ..."; студенти повинні обговорити, як би виглядало їхнє життя без Інтернету "If the internet

had never been invented, ..."; уявіть, що такі популярні фітнес тренди, як йога або пілатес, не стали б популярними, яким би було наше життя? Які альтернативні види вправ могли б з'явитися замість них? "If yoga hadn't become so popular, other forms of exercise might have taken its place?"; якби Леонардо да Вінчі жив у наш час, які нові технології він би використав для створення своїх шедеврів? Подумайте, як би змінився його стиль. "If Leonardo da Vinci lived today, he would ...", та ін. Метод *альтернативної історії* дозволяє поєднує творчий підхід, аналіз та використання граматичних конструкцій, він не тільки робить заняття більш цікавими та інтерактивними, але й допомагає краще засвоїти мову через практичне застосування знань у реальних умовах.

Метод *Діснея*, також відомий як «метод трьох крісел», є технікою, що сприяє розвитку креативності та допомагає студентам розглядати ситуацію з різних точок зору. Цей метод включає три етапи: мрійник, реаліст і критик. Кожен учасник розглядає ідеї або проблеми з різних перспектив, що допомагає більш глибоко аналізувати ситуацію та знаходити креативні рішення. Прикладом завдання з використанням методу *Діснея* може бути пропозиція нового продукту. Викладач формулює завдання: «Що б ви створили, якщо б могли створити будь-який продукт?» Після того, як студенти вигадали ідеї, вони переходять до ролі реалізатора, де повинні подумати, як можна створити цей продукт. Які ресурси потрібні? Які є обмеження? Останній етап – це роль критика, де учасники повинні об'єктивно оцінити ідею з усіх точок зору: Які є недоліки в продукті? Як можна поліпшити продукт або послугу, щоб вони стали більш ефективними? Після завершення всіх етапів студенти можуть обговорити, як змінилася їхня ідея після того, як вони розглянули її з різних точок зору. Метод *Діснея* також можна використовувати для вирішення проектних завдань, що розвивають творчі та аналітичні здібності.

Метод *шести капелюхів*, розроблений Едвардом де Боно, є ефективним інструментом для структурованої групової дискусії. Цей метод дозволяє учасникам розглядати проблему з різних точок зору, стимулюючи критичне мислення і креативність. Під час застосування методу необхідно пояснити студентам, що кожен капелюх символізує різний стиль мислення, і кожен учасник буде

працювати, виходячи з однієї з цих точок зору. Метод можна застосувати під час розгляду теми «Середня освіта в англomовних країнах та Україні». Прикладами питань для обговорення можуть бути, зокрема: Які є негативні аспекти у системі середньої освіти в обох країн? Які позитивні моменти є у цих системах? Які зміни можна було б внести в українську або англomовну систему освіти, щоб зробити її кращою? Ці завдання допоможуть студентам не лише розвивати свої мовні навички, а й навчить їх думати різносторонньо, враховуючи різні аспекти кожної проблеми.

Метод *World Café* – це інтерактивна техніка групового обговорення, що використовується для збору ідей, розв'язання проблем, обміну думками та формулювання рішень в межах великої групи учасників. Цей метод надає можливість кожному висловитися, сприяє обміну ідеями. Метод може бути застосованим, зокрема, при вивченні теми «Охорона навколишнього середовища». Учасникам можна запропонувати обговорити такі питання: Як можна зменшити забруднення навколишнього середовища у містах? Які ініціативи ви б запропонували для покращення стану довкілля? *World Café* є чудовим методом для збору ідей, пошуку інноваційних рішень та забезпечення активної участі студентів у процесі навчання. Обмеженнями такого методу є затратність часу та потреба у досвідченому викладачеві-модераторові, який зможе організувати процес і забезпечити ефективну роботу груп.

Креативні методи навчання стали невід'ємною частиною сучасних інноваційних підходів до викладання. Вони не лише сприяють активному залученню всіх учасників, а й забезпечують платформу для відкритого обговорення, де кожна думка має значення. Такі методи, як метод «мозкової атаки» або «*brainstorming*», метод *альтернативної історії*, метод *Діснея*, *шість капелюхів*, *World Café*, демонструють, як нові підходи можуть підвищити якість викладання, сприяти розвитку критичного мислення та креативності.

Список використаних джерел:

1. Kiss T. Creativity and Language Teaching. *Research Questions in Language Education and Applied Linguistics*. 2021. P. 35–39. URL:

https://www.researchgate.net/publication/357812506_Creativity_and_Language_Teaching

2. Maley, A., & Kiss, T. (2018). Creativity and English language teaching: From inspiration to implementation. Palgrave Macmillan.

3. Освітньо-професійна програма «Прикладна лінгвістика» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/26827>

4. Годованець Н.І., Леган В.П. Короткий огляд інтерактивних методів навчання іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2017. № 1. С. 60–62.